

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:

Parohiile cl. I. pe un an . . . 500 Lei
Parohiile cl. II. și particulari . . . 400 Lei
Parohiile cl. III. și subclasă . . . 300 Lei

APARE DUMINECA

MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI
EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.

Prețul inserțiunilor

Concure de prot. 1600 Lei. Parohii de
cl. I 500, de cl. II 400, de cl. III 300 Lei.
Celelalte publicații 400 Lei.

SIMBOLUL ȘI IDEALUL UNIRII

— 24 IANUARIE —

S'au scurs în negura vremii multe veacuri, de când pe cerul vieții românești, întunecat de norii plumburii ai îngrijorărilor și suferințelor, nu s'a mai ivit nicio rază de nădejde în izbânda idealurilor ce frământau mintea și inima nenumăratelor șiruri de generații de strămoși de-ai noștri, răsăriți din inima Daciei Fericite.

Dar, Neamul acesta nu era sortit pieirii, căci *Românul niciodată nu piere*. El a fost creat spre a duce la îndeplinire o mare și sfântă misiune pe acest pământ, așezat la încrucișarea a două drumuri, ce în mod fatal despart două lumi, diferite ca morală și concepție de viață.

Puhoaietele barbare, revărsate asupra-i, i-au întărit și mai mult convingerea în idealul misiunii sale, de a fi *stegarul culturii* și civilizației romane și creștine la poarta Orientului păgân și barbar.

Secolul al XIX-lea aduce limpezirea cerului vieții românești. *Magii* românismului: preoții, învățătorii, poeții și marii bărbați de Stat, urmărind firul istoriei și descifrându-i tainele cu o rară putere de pătrundere, au simțit că „plinirea vremii” s'a apropiat.

Anul 1859 lasă să se vadă pe cerul românismului steaua mesianică a izbăvirii neamului românesc de sub jugul asupritor al vecinilor nesățioși.

Anul unirii celor două principate: *Munte-
nia* și *Moldova*, sub sceptrul providențialului Domn, colonelul *Alexandru I. Cuza*, a însemnat într'adevăr prevestirea unor noi și înălțătoare vremuri, deschizătoare de noi orizonturi în viața poporului român, rămas credincios sângelui și credinței strămoșilor săi.

Ziua de 24 Ianuarie anul 1859 a însemnat *chiagul* care a dus, mai târziu, nu fără mari și sângeroase sacrificii, la înmănunchierea forțelor românești și la închegarea lor într'un singur, mare și puternic Sfat național, cuprinzând înlăuntrul granițelor sale politice pe aproape toți Românii, dela Nistru până la Tisa.

Anul 1859 a fost aurora prevestitoare a soarelui, ce — în dimineața revărsării zorilor mântuirii noastre de sub jugul milenar — a răsărit pe bolta cerului românesc în anul 1918, poleind cu aurul razelor sale divine tot ce simte românește.

Anul 1859 și ziua de 24 Ianuarie au fost *piatra unghiulară* dela temeliea mărețului edificiu, care în *vecii vecilor* se va numi *România-Mare*, întregită și pe *veci unită*.

Fără anul 1859 viața românească ar fi avut, desigur, altă înfățișare și ar fi luat alt curs, — iar istoria Românilor ar fi avut de înregistrat alte și alte tragedii, cari ar fi dus până la nimicirea totală a acestui Neam de eroi.

Cine nu vede în această desfășurare a istoriei românești mâna vecinic ocrotitoare a Dumnezeuii? Cine nu vede în apariția stelei dela 1859 *voința lui Dumnezeu de a duce la liman un Neam*, care nu s'a depărtat o clipă de Crucea izbăvitoare a Aceluia, ce a venit în lume să mântuiască pe cei asupriți și să dea *libertate celor robiți*?

Dar, steaua n'a dispărut. Ea *stăruie* pe cerul României *reîntregite la Răsărit*, ca un *îndemn*, dar și ca o *amenințare* pentru toți fiii acestui Neam. *Ca îndemn, la unire sufletească* și la o desăvârșită dragoste și înțelegere între frați; — și *ca amenințare, pentru desconsiderarea acestor porunci*, ce izbucnesc năvalnic din străfunzimile ființii noastre, și se desprind ca niște comandamente și postulate

superioare naționale din paginile și spiritul istoriei românești.

Steaua deasupra Peșterii din Vitteem a fost vestitoarea mântuirii neamului omenesc din „robia patimii“, — iar corurile îngerești au arătat lumii programul Noului născut: „*Mărire lui Dumnezeu, pace și bunăvoință între oameni*“.

Ce alt rost ar și avea — în aceste zile de grea încercare pentru Neamul nostru — sărbătorirea aniversării zilei Unirii Principatelor, decât acela de a *reaminti sufletelor românești marea poruncă a unirii*, a îndemnului la unire, la solidaritate și la iubire frățească? Porunca de a aduce slavă lui Dumnezeu, pace și bună învoire între frați! *Porunca de a reface, în toate părțile, granițele sfâșiate, și a readuce sub scutul stăpânirii românești pe toți frații, ajunși, din nou, sub crudă stăpânire străină!*

Când în sufletul fiecărui Român se vor reflecta razele stelei dela 1859 și ale soarelui strălucitor din 1918, vom fi fericiți a vedea proiectându-se pe bolta României-Mari, ca niște stele strălucitoare, milioanele de suflete românești, *unite pe vecie* într'o unire nedespărțită, — și, sub această măreață cupolă a armoniei spirituale românești, încingându-se marea și nesfârșita horă a înfrățirii, în cadența imnului unirii:

*Hai să dăm mână cu mână,
Cei cu inima română.*

*Piară dușmanul din țară;
Între noi să nu mai fie
Decât flori și armonie!*

Prot. Dr. Gh. Cotoșman

Despre „Părintele“ devenit „Domn“.

În numărul din 21 Iunie 1942 al acestui organ oficial, care este „Foaia Diecezană“, a apărut, sub titlul „Preotul, Părintele Poporului“, un articol în care autorul cu duiosie în accent ajunge la concluzia, că în ce privește pe slujitorii altarului să lăsăm pentru alții „Domnia“, noi să rămânem la vechea, dulcea și cuprinzătoare agraire de „Părinte“.

Cum însă auto- într'un pasaj al introducerii articolului sau, scrie că nu caută să stabilească originea „Domniei“, în cele ce urmează vom încerca noi să arătăm, că preotul din „Părinte“ ce era cândva, cum a ajuns să fie „Domn“.

Preotul e păstorul sufletesc al turmei sale cuvântătoare, care turmă o putem asemăna cu o numeroasă familie, în fruntea căreia stă preotul. El este părintele în înțeles mai larg al celor pe cari îi păstorește, este un fel de „princeps familiae“, care propovăduiește învățăturile Mântuitorului nostru Iisus Hristos, stătuiește și îndrumă pe calea cea bună pe enoriași, contribuind în chipul acesta ca să se cimenteze legătura sa cu membrii acelei familii, pe care o alcătuiesc parohienii în totalitatea lor.

Explicabil deci, că credincioșii de pe vremuri i se adresau preotului în toate chestiunile lor mai importante, în toate chestiunile ce-i preocupau în mod deosebit în viața cea de toate zilele.

Când, de exemplu, se ivea în familia luată în sens mai restrâns vreo neînțelegere, capul familiei se adresa preotului cu încredere, cerându-i sfatul în scop de a restabili pacea tulburată în sânul familiei.

În caz, că devenea cineva suferind, înaintestătorul familiei tot la preot se ducea, rugându-l să-i recomande ce să facă pentru însănătoșirea celui atins de boală. Ceea ce dovedește că între preot și credincioși nu era numai o legătură duhovnicească.

Tocmai de aceea, în toate nepotrivirile și crizele pământești, preotul era alături de păstoriții săi nu numai prin rostire de rugăciuni, prin săvârșire de funcțiuni strict bisericești, ci și prin răspândire de povețe, îndemnuri, îndrumări, vorbe liniștitoare și prin altele de felul acesta, ceea ce în timpurile de demult nu era greu de făcut, din cauza că structura vieții era simplă, oamenii nu știau atâta carte și ca atari nu erau pretențioși, fiind mulțumiți în sufletul lor că duc o viață apropiată de legile naturii, o viață lipsită de căi mintale întortochiate.

Între astfel de circumstanțe, preotul era un adevărat părinte, de aceea parohienii îl și agrăiau așa, iar protopopului îi ziceau și mai dela inimă: „Taica Prota“.

Agrăirea de „Părinte“, de „Taică“, era expresiunea căldurii ce înviora relația dintre preot și fiii săi sufletești.

Stările sociale mai primitive de pe atunci, pe care le numim noi patriarhale, contribuiau ca credincioșii să ajungă mai de grabă la un echilibru sufletesc, ca ei să fie mai mulțumiți cu soarta lor de cum suntem noi acum. Și aceasta în bună parte a fost rezultatul rolului multilateral, pe care îl avea preotul cândva dupăcum văzurăm nu numai în viața religioasă, ci și în cea socială a păstoriților săi.

„Tempora“ însă „mutantur, et nos mutamur cum illis“.

Știința pe de o parte, tehnica pe de altă parte grăbiră transformarea lumii chiar în afara de ordinea naturală a lucrurilor. În relativ scurtă vreme se naște o lume nouă, o lume din ce în ce mai complicată.

Evoluția vremii nu rămase fără înrăurire nici asupra legăturii dintre preot și ocrotiții săi, manifestându-se în așa fel, că păstoriții începură să se cam înstrăineze de preot, începură să se adreseze mai rar părintelui lor sufletesc, până ajunserăm la stările de astăzi.

Dacă au ei acum în familie vreun diferend, vreo pricină, nu mai merg la preot cum mergeau mai înainte, ci la avocat, ca acela să intențeze proces împotriva adversarului.

Dacă se îmbolnăvește acum cineva în familie, „pater familias“ nu se mai duce la preot ca în vremurile din bătrâni, ci la medic, ca acela să privească pe pacient „la oglindă“, se duce amăsurat trebuințelor sale speciale la agronom, la dentist, la receptor și la câți alții, pe cari i-a creat lumea cea nouă în urma principiului diviziunii muncii.*

Vedem deci, că raportul de odinioară dintre preot și supușii săi sufletești a devenit ceva mai distanțat, că intimitatea de mai înainte a suferit, că patriarhalitatea vremurilor apuse a dispărut.

Să nu uităm însă că pe lângă duhul vremii au contribuit în mod simțitor la creierea acestei stări de lucruri și dușmanii neîmpăcați ai Bisericii, cari au uneltit și uneltesc mereu, folosindu-se de toate mijloacele pentru a-și ajunge scopul de a distruge Biserica.

Vremurile schimbate au făcut, ca preotul să decadă din rolul multilateral de „Părinte“, ceea ce a atras după sine diminuarea încâtva a vazei sale de care se bucura mai înainte.

Dar să nu credem, că numai în Biserică e așa, de aceea ținem să intercalăm aici, că pe urma crizei de autoritate, care pare a fi generală, suferă și conducătorii altor instituțiuni.

Simțind slujitorii altarului urmările schimbării, s'au văzut puși în fața unei probleme, în fața problemei prestigiului lor și aceasta cu atât mai ales, căci acum erau mai bine pregătiți pentru misiunea lor de cum au fost în trecutul îndepărtat.

Că prestigiul e o problemă pentru preoți, rezultă de acolo, că fără autoritate, fără prestigiu, preotului nu-i este dată posibilitatea să-și împlinească chemarea așa cum trebuie.

Evident că alături de evoluția socială, istoria popoarelor nu putea sta pe loc. Războaie și revoluții scot mai întâi la suprafață, ca apoi să întroneze constituționalismul, pe urma căruia cetățenii se grupează în diferite partide animate de programe politice.

Văzând preoții, că prestigiul lor a pornit pe panta declinului, unii dintre ei — poate în nădejdea de a și-l recâștiga pe toată linia — s'au acomodat duhului celui nou al vremii, înscriindu-se ca cetățeni liberi în organizații de ale partidelor politice existente.

Au fost însă și p., cari nu conduși de ambiție personală, ci își de împrăjurări au intrat în jocul politic, înseși cei ce aveau să poarte sarcina grea a unei familii mari, de vreme ce era un timp când fără a activa în politică nu puteai ajunge la creangă verde.

Lucrând preotul înregimentat în politică pentru interesele partidului său, ce era mai firesc decât să se lovească de interesele parohienilor cari aparțineau altor partide. De aci au urmat neajunsuri, pe care prea bine le cunoaștem și cari neajunsuri au contribuit într-o măsură oare care, ca distanța dintre preot și enoriași să devină mai mare.

De altfel văzând păstoriții, că preotul angajat în politică exoperează favoruri, că e mâna dreaptă a autorităților publice, că în cele administrative face propuneri cari se acceptă, că însoțește pe miniștri, că e distins și decorat, că e orator la orice manifestație politică, că e concredzut cu slujbe importante, că e ales deputat sau senator în parlamentul Țării, cu alte cuvinte văzând parohienii, că preotul e deținătorul unei părți a puterii publice, au început tot mai mult să-l considere stăpân pe situație, scoțindu-i în relief „Domnia“, așa că în timpul tranziției „Domnia“ ajunge la locul prim, zicându-i-se preotului „Domnule Părinte“, ca apoi calificativul atât de onorific de „Părinte“ să se abandoneze ca ceva anacronic, înlocuindu-se cu agrăirea rigidă de „Domnule Preot“, care agrăire este expresia unei vădite răceli, a unei pronunțate înstrăinări, ce s'a înstăpânit asupra raportului dintre preot și credincioșii săi.

Despre reînvierea acestui raport ofilit voi scrie cu o altă ocazie.

Aurel Moacă

Cine nu mă iubește, nu ține cuvintele mele. Dar cuvântul pe care l-ați auzit nu este al meu, ci al Tatălui care m'a trimis.

Ioan 14, 24

Pastorație nouă.

Hotărît, vremurile ce le trăim cu frământările caracteristice războiului sub al cărui imperiu ne găsim de doi ani de zile, au imprimat, până și pastorației noastre tradiționale, nota cerută de împrejurări. Și e firesc să fie așa, când credincioși de-ai noștri s'au îndepărtat de vatră cu mii de kilometri, luptând în cotul Donului, și iarăși pravoslavnicii de acolo ne-au sosit la noi ca prizonieri.

Biserica mamă îi însoțește pe ai noștri pe câmpurile pe luptă cu o vitejie întru nimic mai pe jos decât a înșiși combatanților, căci în asistarea unităților în zonele cele mai expuse, confesorii nu odată își găsesc sfârșitul în rând cu trupa.

Este, fără îndoială, un aspect al pastorației eroice, care își găsește contururi în aceste vremuri și despre care va trebui să țină seamă și istoria, dar mai ales disciplinele teologice.

Pe de altă parte, prizonierii veniți la noi acasă, reclamă o asistență spirituală din cele mai atente. Ei nu se întâlnesc sporadic — ca în războiul trecut — spre a se pierde ca slugi pe la familiile mai înstărite. De astă dată Rușii ne apar în masse compacte, în lagăre, în număr dela 50—300 de suflete, unde se amestecă și vârste și credințe și naționalități.

Rușii înșiși trebuesc deosebiți între ei din punct de vedere al credinței. Cei mai vârstnici, de 30—35 ani, vin de acasă cu toată nostalgia Rusiei pravoslavnice, cu toate tradițiile și gândurile bune innăbușite de bolșevism; și când li se oferă anaforă, sf. cruce, ori se stropesc cu apă sfințită, cad în genunchi, sărutând cu ochii înlăcrămați obiectele sfinte și poala preotului. Își fac cruci întreprite, știind să se comporte cerințelor sfinte ce li se săvârșesc.

Cei mai tineri însă, între 18—30 ani, sunt străini de toate aceste practici religioase. Zâmbesc în decursul ecteniilor și nu sunt atenți decât la cuvântare, din care speră să desprindă câteva ceva referitor la situația lor de viitor.

Sunt snobi, când văd că cei mai bătrâni își fac semnul crucii, pentru a nu fi observați că se sustrag dela anumite practici, pe cari le cred impuse, fac și ei câteva semne cabalistice, unii cu mâna stângă, alții cu amândouă mâinile, numai să intre în legalitate. Sunt stăpâniți de frică în toate acțiunile ce le îndeplinesc.

O bună parte dintre prizonieri sunt mahomedani, dar cu o credință neconturată, stângeniți de sigur tot de regimul antireligios din

țară. O caracteristică a acestora este lenea. Bărbații stau legați cu apă rece la cap și tolniți într'o rână. Aceștia sunt toți poligami. Acasă aveau câte 5—7 femei cari lucrau și bărbatul trândăvea. Numai când se cocea un anumit fruct, cum ar fi bună oară caisul nostru, atunci capul familiei își umplea desagii și pleca pe la bălciuri hai-hui.

Pe lângă aceștia se mai întâlnesc în lagăre: gruzini, tătari, cerkizi, cazaci, găgăuți etc. Evrei nu se văd deloc. Toate acestea le-am întâlnit în lagărul prizonierilor de pe lângă Uzina Ferdinand, al cărei confesor sunt.

Pentru a le cunoaște mai bine aspirațiile și manifestările sufletești, am căutat să mă apropiau de dânșii și ca limbă, predicându-le din cât mă pricep în slavă; și pe zi ce trece, ne-am apropiat tot mai mult sufletește.

În tot cazul munca e enormă, căci ei, mai ales cei bătrâni, așteaptă mult dela noi.

Iată deci o nouă problemă care dacă azi e incidentală, ca mâine se va generaliza, căci *României îi revine rolul de a restaura Biserica în Rusia.*

Pr. I. Racoveanu-Nera

Cuvânt pentru ostași

Mâna ocrotitoare a bunului Dumnezeu în viața Neamului românesc.

Dacă există o minune a istoriei, aceasta este, fără îndoială, supraviețuirea Neamului românesc pe aceste meleaguri foarte frumoase dar totodată foarte primejdioase din punct de vedere al situației geografice, și în niște împrejurări istorice atât de sbuciumate cum rar a mai fost dat vreunui popor să trăiască.

Într'adevăr, Neamul românesc, așezat pe linia de despărțire a două lumi în permanentă luptă una cu cealaltă — lumea europeană și lumea asiatică —, este înconjurat din toate părțile de străini și de dușmani, o mică insulă latină într'o mare de slavi, mai bine zis de asiatici, cu fondul sufletesc păgân, deși au fost creștinizați ulterior.

Așezat „în calea tuturor răutăților“, cum spune atât de frumos cronicarul, el a avut de îndurat și de înfruntat furia năvălirilor atâtor popoare barbare și păgâne care veneau „potop cu toții“ să caute la noi pământ și apă.

Totuși, Neamul românesc, mic, slab și neorganizat la început, lipsit, chiar în timpul închegării lui etnice de protecția autorităților și

armatei romane care se retrăseseră în Sudul Dunării, nu numai că n'a pierit în decursul veacurilor dar, cu vremea, a crescut, s'a unit și s'a întărit în așa măsură, încât a ajuns să reprezinte astăzi o forță combatantă foarte însemnată în lupta de salvare a civilizației creștine de păgânătatea bolșevică.

Această minune a istoriei nu se poate înțelege fără intervenția proteguitoare a bunului Dumnezeu în destinul românesc.

Iată câteva dovezi istorice despre rolul însemnat pe care mâna ocrotitoare a bunului Dumnezeu a avut-o în viața Neamului nostru:

Deși lipsit de sprijinul autorităților și armatei romane, deci a organizației și puterii de Stat, populațiunea daco-romană și mai târziu tânărul popor român n'a fost înghițit de puhoiul năvălirilor barbare ci a scăpat, cu ajutorul lui Dumnezeu, având drept conducători și religioși și politici în aceste vremuri cumplite pe Episcopi și pe Preoți.

Cu ajutorul lui Dumnezeu, Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul înfruntă primejdia cea mare din partea împărăției otomane și tot cu sprijinul Lui Principatele române au ieșit biruitoare în luptele cu Turcii, Tătarii, Polonii și Ungurii.

Mai bine decât oriunde, în Transilvania se vede mâna ocrotitoare a bunului Dumnezeu asupra Neamului românesc, deoarece și aici tot Biserica strămoșească a Domnului Iisus Hristos a scăpat pe Românii ardeleni și bănățeni de maghiarizare, căci ortodoxismul nostru ne-a ferit de orice amestec cu cei ce nu erau de „legea noastră românească“. În și prin Biserica ortodoxă și-a păstrat Neamul românesc limba și firea lui etnică. Încercat-au Ungurii toate mijloacele de maghiarizare prin administrație și școli dar n'au reușit să ne desnaționalizeze fiindcă în bisericile noastre se slujea Doimnului în limba românească; în școlile confesionale, ale Bisericii, se învăța graiul românesc și nici o putere ultra-asiatică n'ar fi putut opri pe Românul transilvănean să cânte colinda în limba mamei sale sau să zică la Paști altfel decât „Hristos a înviat“. În „ruptul capului“, țaranul ardelean și bănățean nu s'ar fi căsătorit cu o urguroaică, nu numai fiindcă aceasta vorbea altă limbă ci mai ales pentru că nu era „de legea noastră românească“, nu se închina lui Dumnezeu în duhul Legii noastre strămoșești.

Adevărul acesta, că prin Biserica strămoșească s'a păstrat în Ardeal ființa Neamului, se poate dovedi și cu faptul că toate familiile românești — din fericire puține la număr, și numai din clasa de sus — care, din interes eco-

nomie sau de păstrare a rangului social, au trecut la catolicism, odată cu pierderea ortodoxiei, au pierdut și limba și naționalitatea română, maghiarizându-se.

În același scop de desnaționalizare s'a pornit și campania religioasă de catolicizare dela 1700, iar favorizarea Bisericii greco-catolice de către Statul maghiar a avut, desigur, același rost ascuns.

Bunul Dumnezeu ne-a izbăvit și din „trunghiul morții“, în 1917, și tot El a făcut cu puțință unirea tuturor Românilor într'o singură țară, România Mare, atunci când și cei mai optimiști pierduseră nădejdea în posibilitatea realizării idealului nostru național.

Chiar în ceea ce ni s'a întâmplat în anul 1940 — dărâmarea granițelor — noi trebuie să vedem creștinește tot mâna ocrotitoare a lui Dumnezeu, Care pe cel ce iubește îl ceartă uneori, căci grelele încercări au rostul de a ne trezi din amorțire.

După ce ne-am văzut împlinit visul de veacuri, în loc să ne unim deplin în cugete și simțiri românești, în loc să muncim cinstit și stăruitor pentru întărirea Neamului și a Țării, în loc să mergem pe calea Domnului arătată nouă de Biserică, noi am uitat de Dumnezeu, ne-am desbinat în partide politice și ne-am certat între noi ba chiar ne-am omorât unii pe alții spre bucuria și în profitul material și moral al străinilor și dușmanilor, sau, cum spunea atât de plastic marele Român Octavian Goga: „În timp ce noi jucam hora, străinii ne-au turat sufletul“. Și atunci ne-a venit pedeapsa: drama anului 1940, care a avut rostul de a deștepta pe Român și a-l întoarce de pe calea pierzaniei: a certurilor dintre noi, a necinstei, a leneviei și a unei vieți ușuratică; pe drumul cel adevărat al Crucii: al buneii înțelegeri și unirii dintre noi, al omeniei, al dreptății, al spiritului de sacrificiu, al disciplinei și al muncii cinstite în interesul superior al Patriei. Dumnezeu ne-a trimis la timp în fruntea Țării pe tânărul nostru Rege și pe Conducătorul Statului, în jurul cărora adunându-se conștiințele adevăraților Români, nu numai că Țara și Neamul au putut fi oprite pe marginea prăpastiei și anarhiei, spre care ne târîse politicianismul afa- cerist, dar, prin lupta și jertfele eroilor au fost refăcute, în foarte scurt timp, o parte a granițelor și sperăm că cu ajutorul aceluiași ocrotitor Dumnezeu și prin efortul comun al tuturor energiilor românești pe drumul Crucii, se va face complet dreptate Neamului românesc, recâștigându-și Țara vechile hotare și la Apus.

Preot-Maior Damaschin Dalcoviciu

Eroul învățator Ion Cojocariu.

Pe stepele nesfârșite ale Rusiei, departe de ai săi, s'a stins la datorie încă un fiu ales al neamului nostru din acest colț de țară. S'a stins ca un erou, cu mâinile încheștate pe armă, căutând cu tunul său antitanc să distrugă un colos blindat rusesc, învățatorul director *Ion Cojocariu* din comuna Dubos, județul Timiș-Torontal.

Suflet nobil, învățator de elită, cap de familie de o bunătate, cinste și dușoșie cum rar se întâlnește, iubitor de biserică, al cărei cor și strană a condus-o, ginere de preot — al decedatului paroh al Dubosului, Isaia Suru — înv. dir. Ion Cojocariu înfruntă puhoiul rusesc — câteva divizii blindate — și își lasă pentru totdeauna, trupul sângerând, în stepa Kalmucilor, în apropiere de Zaza, făcându-și datoria față de Tron, Țară și Neam.

Și-a făcut datoria nu numai pe front, unde și-a dat și viața pentru neamul său, dar și acasă, unde pentru meritele sale în domeniul educației și instrucției precum și pentru realizările sale, i s'au adus laude și mulțumiri din partea Ministerului Educației prin fostul subsecretar de Stat D. V. Țoni, care l-a inspectat.

Prin râvna sa apostolească era foarte bine apreciat din partea autorităților sale superioare din județ. Munca sa a fost prețuită întotdeauna, atât cea de acasă cât și cea de pe front, aceasta o învederează și multele sale decorații.

De vrednicia lui însă vor vorbi totdeauna pe lângă moartea sa de erou, realizările sale din comună: școala, brazii și parcul din jurul bisericii, monumentul eroilor, podoaba din interiorul școlii ce dă aspectul unui muzeu acestei școli, toate, toate sunt mărturii grăitoare despre cel ce a fost învățatorul director Ioan Cojocariu, purtând fiecare pecetea sufletului său nobil.

Puțini i-au fost anii de viață și activitate, dar mari în realizări, ca sufletul său mare.

Ca un bolid te-ai dus scumpe și neuitate Ioane, dar ai lăsat în urma ta o dâră de lumină ce te va perpetua cu tărie în comună, ca o mireasmă bună și înviorătoare pentru toate generațiile, ai rămas totuși un nume, un exemplu...

M'am cutremurat de moartea ta și mi se opresc cuvintele la gândul că nu te voi mai yeeda niciodată pe drumul ce l-am bătătorit împreună, depănându-ne vrerile, în atâtea neuitate dăți.

Lacrimile noastre, ale celor ce te-am iubit, și ale scumpilor tăi școlari, cari la auzul tristei vești cu toții au îmbrăcat haină de doliu, îți vor spăla numele tău, scris de acum înainte în colțul eroilor, colț aranjat de tine cu atâta grijă și complectat întotdeauna cu câte o podoabă nouă.

Astăzi, îl împodobеști cu ceea ce ai avut mai scump, cu numele tău de erou...

În lințoliul alb de zăpadă, presărat ca niște lacrimi înghețate, pe stepele pline de moarte ale Rusiei, un mormânt între celelalte multe, s'a închis, iar un om al datoriei împlinite s'a stins.

O umilă cruce de lemn cu cască îl străjuește arătând trecătorilor un erou... Eroul serg. major t. r. Ioan Cojocariu, dintr'un Regiment de Vânători bănațeni, mort pentru Patrie...

Iar acasă o soție cernită cu copilașul lui — abea de trei ani, care seară de seară se tot roagă pentru revenirea taticului drag — și cu nemângăiații lui părinți, îmbracă haina doliului și a durerii.

Dormi în pace scumpe Ioane, îți vom păstra neștearsă amintirea, vrednică de tine. Deie Dumnezeu ca prin jertfa voastră atât de mare și atât de dureroasă pentru noi, să răsară soarele dreptății unui neam ce a cunoscut în istoria sa multă durere.

N'ați murit voi dragi eroi

Ați lăsat un nume 'n lume

Morți au alții, dar nu noi,

Voi eroi, aveți renume.

Diac. V. T. Perianu

Ș T I R I

Răspuns primit la telegrama omagială:

Prea Sfinției Sale

V e n i a m i n Episcopul

Caransebeșului

Mulțumesc din inimă Prea Sfinției Voastre, Clerului și eparhiei Caransebeșului și Vă rog să primiți cele mai calde și bune urări pentru noul an.

Mareșal Antonescu

Personale. Prea Sfințitul Părinte Episcop Veniamin s'a reîntors Duminecă, în 17 l. c., dela București.

Di profesor Aurel Popa, secretar general pentru Culte și Arte a fost designat ca președinte al comisiunii de propuneri pentru numiri, înaintări și transferări pentru personalul subsecretariatului de Stat al Cultelor și Artelor.

Noul director al Cultelor. Aflăm că p. e. econom Constantiu Moisiu fost consilier cultural la Arhiepiscopia Bucureștilor, autorul apreciatei lucrări „Să stăm bine...”, a fost numit, pe data de 1 Februarie 1943, director al Cultelor.

Conferințele religioase ale Așteii. De la 24 Ianuarie și până la 18 Aprilie se organizează de către Astra următoarele conferințe:

24 Ianuarie: Prof. Dr. Gheorghe Cotoșman dela Academia Teologică din Caransebeș: *Drepturile Românilor asupra Banatului.*

31 Ianuarie: Prof. Dr. Grigorie T. Marcu dela Academia Teologică din Sibiu: *Iisus Hristos mit sau realitate istorică.*

7 Februarie: Prof. Dr. Ilarion V. Felea dela Academia Teologică din Arad: *Necesitatea religiei.*

14 Februarie: Prof. Dr. Sofron Vlad dela Academia Teologică Oradea la Timișoara: *Lupta pentru Cruce.*

21 Februarie: Prof. Dr. Liviu Stan dela Academia Teologică din Sibiu: Subiect rezervat.

28 Februarie: Prof. Pr. Iova Firca dela Academia Teologică din Caransebeș: *Originea vieții.*

7 Martie: Prof. Dr. Victor Stanciu dela Extensiunea Universitară Timișoara: *Destinul nostru.*

14 Martie: Prof. Dr. Petre Sergescu dela Extensiunea Universitară Timișoara: *Știință și suflet.*

21 Martie: Prof. Dr. S. Opreanu dela Extensiunea Universitară Timișoara: *Probleme geopolitice românești.*

28 Martie: Prof. Dr. I. Tănăsescu dela Extensiunea Universitară Timișoara: *Cancerul, boală chimică.*

4 Aprilie: Dna Prof. Dr. R. Ripan dela Extensiunea Universitară Timișoara: *Alchimia modernă.*

11 Aprilie: Prof. Dr. Al. Buia dela Facultatea de Agronomie din Timișoara: *Reg. 2 de Graniță și unitatea națională.*

18 Aprilie: Arhimandritul Dr. Laurențiu Busuioc, prof. la Academia Teologică din Caransebeș: *Ordinea creștină în lume.*

Conferințele se țin, cu concursul corurilor și al școalelor din Caransebeș, în sala de festivități a liceului Traian Doda, în fiecare Duminecă la orele 16-30.

Conferințele Căminului Cultural. Preocupat de culturalizarea poporului, Statul nostru prin Consiliul de Patronaj și Căminul Cultural organizează și șezători publice. În Caransebeș Căminul Cultural prezidat de p. e. protopop Isaia Suru aranjează în fiecare Duminecă la orele 11 $\frac{1}{2}$ a. m. în sala Cinematografului Comunal asemenea șezători culturale. Astăzi, fiind și aniversarea Unirii Principatelor, conferențiază p. e. I. Firca, programul fiind compus din coruri, declamări etc. Iată o inițiativă vrednică de laudă!

„România, capital moral în Europa”, sub acest titlu ziarul Țara din Sibiu publică un editorial de seamă. Făcând aluzie la recenta întrevvedere dintre dl Mareșal Antonescu și Führerul Hitler, din tot ansamblul acelei întrevvederi articolul deduce rolul deosebit pe care țara noastră îl are în războiul actual și în viitoarea ordine europeană, când va fi compensat, în mod just și echitabil, marele ei aport la victorie. Dealtfel un ziar german, comentând întrevvederea dintre cei doi conducători de popoare, afirma cu privire la România că „unele popoare mici au dat dovadă, prin virtuțile lor, că sunt mari puteri...”

Cerc religios. Cercul religios *Ciuchici* a ținut o nouă ședință în comuna Ciuchici, Duminecă în 17 Ianuarie a. c. S'a oficiat Vecernia în sobor de către P. e. Protopop Ion Orăvișan, pr. Gheorghe Runcan și Sofronie Puia - Nicolinț, Dr. Iacob Crețiu - Macoviște și Brutus Belcea al locului. În cadrul Vecerniei a vorbit Pr. Sofronie Puia despre *Evangelia zilei*, iar P. e. Protopop la sfârșitul Vecerniei, despre „Binefacere și recunoștință”. S'a trecut apoi la școala primară unde, în cadrul unui program școlar executat de elevii școlii, sub conducerea dnei învă. Minodora Roșca, a vorbit pr. Gheorghe Runcan din Nicolinț despre „felul cum trebuie crescuți copiii, cari sunt generațiile de mâine, nădejdea neamului”. La sfârșit, Protopopul a mulțumit preoților prezenți pentru oboseala deplasării în timp de iarnă, cât și preotului locului Brutus Belcea. Atât sf. biserică cât și școala au fost arhipline. Efectul ședinței cercului religios se putea ceti pe fața întregului auditor.

„Prof. Filaret Barbu: Portativ bănățean”. Un mănunchiu de articole documentate ale harnicului profesor de muzică și compozitor bănățean au apărut în volum. În aceste articole se cer și susțin o seamă de drepturi pentru ca Banatul nostru să-și poată valorifica ale sale neîntrecute comori artistice din domeniul cântecului și al muzicii. Sau cum fericit se exprimă dl C. Miu-Lerca în prefață: „dl Barbu expune și reclamă temeiurile suveranității și vecinicii noastre aici”.

† **Protopop stavrofor Ion Goron.** Aflăm din „Telegraful Român” că harnicul scriitor, p. e. Ion Goron, unul din colaboratorii cei mai devotați ai P. S. Episcop Nicolae Colan a încetat din viață în vârsta de abea 50 de ani. Pe lângă cunoscutele sale lucrări tipărite, a avut mai nou un valoros curs de apologetică în manuscris, căci P. S. Nicolae al Clujului îl instituisese profesor de apologetică la Academia Teologică din inima Ardealului. Deplângem moartea aceasta preatimpurie a vrednicului semănător în ogorul Domnului, cerându-i dela Dumnezeu odihna cerească!

† **Sit rez. Coriolan Vida** fiul preotului nostru Ioan Vida din Reșița-română a căzut eroic în luptele pe cari le-au dat bravii noștri Călărăși din Regimentul 13 din Logoj în stepele rusești. Jertfa aceasta a tânărului avocat a deschis o nouă și adâncă rană în inima părinților nemângâiați cari acum câțiva ani au avut durerea de a pierde și o fată. Bunul Dumnezeu, singur El poate să-i mângâie în această grea încercare, în care îi însoțim cu împreună pătimirea noastră.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 407 C. 1943.

NOTĂ OFICIALĂ.

În termenul cel mai scurt să ni se comunice următoarele date:

1. Are parohia cor și ce fel (mixt, al școlarilor etc.) și când s'a înființat?

2. Funcționează în parohie. Căminul Cultural și de când?

3. Ce societate de binefacere este în parohie și de când funcționează?

4. Câți sectari au fost în parohie la finea anului 1940 și câți sunt astăzi?

Caransebeș în 21 Ianuarie 1943.

Episcop:

† VENIAMIN

Consilier referent:

Nicolae Cornean

CONCURS.

În baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 1924 B. ex 1942 se publică concurs pentru ocuparea parohiei de cl. III-a din comuna **Zgribești** rămasă vacantă în urma răposării preotului Ioan Marinescu având următoarele:

I. Beneficii:

1. Sesiunea parohială în extensiune 21 ha. 5608 m. p. arabil și fânaș.
2. Una grădină pentru zarzavaturi și intravilan parohial de 0,6714 m. p.
3. Casa parohială nou zidită.
4. Birul parohial, 10 Kg. porumb de Nr. de casă.
5. Venitul stolar.

II. Indatoriri:

Preotul ales este dator a-și îndeplini toate datorițele preoțești și pastorale a predica și catihiza regulat fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Să aibă cvalificația de cl. III-a și binecuvântarea P. S. Salé Episcopului eparhial înaintându-și cererile adresate cons. paroh ort. român Zgribești prin Prea On. Oficiu protopresbiteral al Logojului.

Reflectanți se vor prezenta pe lângă prealabila încuviințare a Prea On. Domn Protopresbiter tractual în vreo Duminică sau sârbătoare în sf. biserică spre a-și

arăta dexteritatea în oratorie, tipic și cântare însă, nici decum în ziua alegerii.

Zgribești la 10 Mai 1942.

Ioan Bucovan m. p.
adm. paroh.

Silviu Ghera m. p.
Secretar

În conțelegere cu Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Logojului.

2—3

Dr. Aurel Mihaescu
protopresbiter

AVIZ.

În conformitate cu art. 26 din Regulament, se aduce la cunoștința membrilor filialei de „Cruce Roșie” a României, filiala Caransebeș, că

Adunarea generală

va avea loc în ziua de **Duminică 31 Ianuarie 1943 orele 4 p. m.** în sala de ședințe a Primăriei orașului Caransebeș.

Dacă la această dată nu se vor întruni membri în numărul recerut de regulament, Adunarea generală se amână pe Duminică, 7 Februarie 1943, tot la ora 4 p. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea Adunării generale.
2. Darea de seamă a Comitetului pe anul 1942.
3. Raportul cassieriei.
4. Raportul censorilor.
5. Descărcarea Comitetului filialei de gestiunea pe anul 1942.
6. Cooptarea a doi membri în comitet.
7. Eventuale propuneri.
8. Distribuirea brevetelor infirmierelor și auxiliarelor-sanitare precum și a infirmierelor voluntare.

Caransebeș, la 20 Ianuarie 1943.

Comitetul.

A SOSIT

SMIRNĂ

LA LIBRARIA DIECEZANA
CARANSEBEȘ